

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ ΣΤΗΝ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΙΔΡΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2006

Όλοι συμφωνούμε ότι η Ελλάδα χρειάζεται μεγάλες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις σε κρίσιμους τομείς του δημόσιου βίου. Σε μια εποχή ραγδαίων μεταβολών, όπως προσδιορίζονται από την παγκοσμιοποίηση, αλλαγές είναι αναγκαίες, σε συνεχή και σταθερή βάση, για όλες τις χώρες. Ο ανταγωνισμός είναι αδυσώπητος. Όμως, για μια χώρα όπως η δική μας, που παρουσιάζει σημαντικές υστερήσεις και, επιπλέον, πρέπει να ανταποκριθεί στις αυστηρές απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, η πίεση για αλλαγές είναι εντονότερη.

Το ερώτημα είναι : *Ποιες αλλαγές; Σε ποια κατεύθυνση και με ποια διαδικασία;* Η εμπειρία της χώρας μας στην αντιμετώπιση της πρόκλησης των αλλαγών είναι ανάμεικτη. Στην πρόσφατη μεταπολιτευτική ιστορία μας, οι δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις της δεκαετίας του '80, όπως και ο εκσυγχρονισμός της οικονομίας στη δεκαετία του '90, προχώρησαν ικανοποιητικά και με σημαντικό βαθμό κοινωνικής συναίνεσης. Αντίθετα, το νεοφιλεύθερο εγχείρημα της περιόδου '90 - '93 προσέκρουσε σε ισχυρές κοινωνικές αντιδράσεις. Σήμερα, παρά τη σχετική ρητορεία, υπάρχει ουσιαστικό τέλμα μεταρρυθμίσεων.

Η αποτελεσματική προώθηση αλλαγών και μεταρρυθμίσεων προϋποθέτει πρωτίστως ισχυρή πολιτική βούληση. Χρειάζεται πολιτικό όραμα και σχέδιο. Όμως, η πολιτική βούληση δεν αρκεί. Απαιτείται, επίσης, κοινωνική γνώση και συναίνεση. Η κατεύθυνση των αλλαγών προϋποθέτει επιλογές. Οι επιλογές αντανakλούν διλήμματα πολιτικής. Τα διλήμματα συσχετίζουν κόστη και οφέλη. Η προσμέτρηση του κόστους και του οφέλους που αντιστοιχούν στην πραγματοποίηση μιας μεταρρύθμισης προκύπτει από ανάλυση, αντιπαράθεση απόψεων, διάλογο. Οι χώρες που ανταποκρίνονται με επιτυχία στην πρόκληση των αλλαγών και προσαρμόζονται στο ραγδαία μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον, έχουν δημιουργήσει, και εμπεδώσει,

πλαίσιο και διαδικασίες συστηματικού και έγκυρου δημόσιου διαλόγου για ζητήματα πολιτικής.

Στην Ελλάδα, τέτοιος διάλογος δεν διεξάγεται σε κανένα επίπεδο. Στην πολιτική αντιπαράθεση χρησιμοποιείται συνήθως ξύλινος λόγος, ενώ σπάνια εξετάζεται η ουσία των θεμάτων. Γενικότερα, επικρατούν η υπεραπλούστευση και ο εντυπωσιασμός, που συσκοτίζουν αντί να φωτίζουν την αντικειμενική πραγματικότητα. Ουσιαστικές αλλά μεμονωμένες παρεμβάσεις φορέων και κινημάτων δεν έχουν κατορθώσει να αναπληρώσουν το υφιστάμενο έλλειμμα συστηματικού διαλόγου. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι προσπάθειες διαφόρων «Επιτροπών Σοφών» αποδομήθηκαν πριν καν προλάβουν να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης. Δεν είναι, κατά συνέπεια, ανεξήγητο ότι κρίσιμα ζητήματα πολιτικής παραμένουν στη χώρα μας ακόμα αναπάντητα: *Ποιος είναι ο ρόλος του κράτους στην οικονομία; Πως διασφαλίζεται η ποιότητα στην παροχή δημοσίων αγαθών, όπως η Παιδεία και η Υγεία, ώστε να αποτραπεί η προϊούσα ιδιωτικοποίησή τους; Πως προστατεύεται το κράτος από την κομματικοποίηση;*

Οι περισσότερες προηγμένες χώρες έχουν προ πολλού αντιμετωπίσει αυτά τα ζητήματα, και σήμερα έχουν την άνεση να ασχοληθούν χωρίς περιττούς περισπασμούς με τα προβλήματα του μέλλοντος, όπως *η Οικονομία της Γνώσης, οι ανισότητες που προκαλεί η παγκοσμιοποίηση, το περιβάλλον και η ενέργεια, οι νέες απειλές στη διεθνή ασφάλεια*. Εμείς, στην Ελλάδα, πρέπει, παράλληλα, να δώσουμε απαντήσεις στα προηγούμενα ερωτήματα, που είναι κρίσιμα για την ανάπτυξη του εθνικού μας δυναμικού.

Το Κέντρο Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής φιλοδοξεί να συμβάλει στη διεξαγωγή έγκυρου δημόσιου διαλόγου για τα ζητήματα πολιτικής που απασχολούν την ελληνική κοινωνία. Στο Κέντρο μετέχουν και συνεργάζονται άνθρωποι της σκέψης και της δράσης, προσφέροντας τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους για την ανάλυση, με επιστημονικό και αντικειμενικό τρόπο, των διλημμάτων πολιτικής που προσδιορίζουν τις αναγκαίες αλλαγές και μεταρρυθμίσεις. Το Κέντρο επιδιώκει να αποτελέσει πόλο έλξης όλων των ενεργών δυνάμεων της χώρας που μπορούν να συνεισφέρουν στην παραγωγή νέων ιδεών και πολιτικών με σοσιαλδημοκρατικό στίγμα.

Η σύγχρονη σοσιαλδημοκρατία καλείται να επικαιροποιήσει το λόγο της στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Να αναμετρηθεί με τα σύγχρονα προβλήματα και να προτείνει καινούριες και υλοποιήσιμες πολιτικές. Η συνύπαρξη της ανταγωνιστικότητας με την κοινωνική συνοχή, η προσφορά υπηρεσιών του κράτους προς τον πολίτη, αποτελούν πεδία αναζήτησης καινοτόμων λύσεων, πέρα και έξω από παρωχημένα πρότυπα του παρελθόντος. Οι αξίες της ανοικτής κοινωνίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης, καθώς και η αρχή της ευφυούς κρατικής παρεμβατικότητας και της κοινωνικής αυτό-οργάνωσης, θα διέπουν το ερευνητικό μας έργο.

Παράλληλα, θα εξασφαλίσουμε τη διασύνδεση του Κέντρου με διεθνή και, ιδιαίτερα, ευρωπαϊκά ρεύματα προοδευτικής σκέψης, ώστε να επιτευχθεί μια ευρύτερη γονιμοποίηση ιδεών για την παραγωγή νέων πολιτικών. Ειδικότερα, θα υπάρξει διασύνδεση με τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Προβληματισμού *A Gauche en Europe* (Αριστερά στην Ευρώπη), που ιδρύθηκε από τους Μισέλ Ροκάρ και Ντομινίκ Στρος-Καν και περιλαμβάνει διακεκριμένους πολιτικούς και διανοούμενους της Ευρωπαϊκής Αριστεράς.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής, με πρώτο Πρόεδρο τον καθηγητή Γιώργο Κριμπά, και η Επιστημονική του Επιτροπή, με Πρόεδρο τον καθηγητή Χαρίδημο Τσούκα, θα καταρτίσουν, σε σύντομο χρονικό διάστημα, το ερευνητικό πρόγραμμα με σκοπό να ανοίξουν νέους δρόμους στη σκέψη και τη χάραξη της πολιτικής. Φιλοδοξούμε να ασκήσουμε ουσιαστική επιρροή στο δημόσιο βίο της χώρας, λειτουργώντας ως πρόδρομος καίριων πολιτικών επιλογών για την επιτάχυνση της ανάπτυξης και την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Η Ελλάδα περνάει μια μεταβατική φάση. Είναι το τέλος του κύκλου της μεταπολίτευσης. Υπάρχει ακινησία, τέλμα μεταρρυθμίσεων, κίνδυνος στασιμότητας. Υπάρχουν, όμως, ζωντανές κοινωνικές δυνάμεις που ασφυκτιούν μέσα σε αυτό το οπισθοδρομικό πλαίσιο. Δυνάμεις που υπενθυμίζουν ότι η Ελλάδα αξίζει ένα καλύτερο μέλλον. Γι' αυτό το μέλλον θέλουμε να αγωνιστούμε.